

Lesarabræv

Avtalan við donsku stjórnina

Í sambandi við tær tingingar, sum landsstýrið hevur havt við donsku ríkisstjórnina 1. febr. og 12. okt., fara vit at skjóta upp, at tingið nýtir ta heimild, sum finst í stýrisskipanarlógini gr. 18 at kanna mannagongdina við hesum tingingum. Sagt verður í hesi grein: *Tingið kann skipa nevndir av tingmonnum at kanna almennu tyðandi mál. Tilíkar nevndir hava rætt at krevja skrivligar og munnligar frágreiðingar frá privatum borgarum eins og frá almennum embætismönnum.*

Orsøkin til at vit ynskja hesa kanning er at tað er heilt upplagt, at í sambandi við tann partin av avtaluni, sum snýr seg um innviðutrygd fiskimanna, er farið fram eitt myrkaspæl, sum tað er neyðugt at fáa útgreinað.

Tað er nevniliga rættuliga nógv, sum talar fyri, at í nevnda

máli er talan um avtalað spæl millum landsstýrið og donsku samráðingarnavndina. Tað er ymiskt, sum bendir á, at «krav- id» um endurskoðan av innviðutrygd fiskimanna er «bestilt» úr Føroyum, og at ongar veruligar samráðingar hava verið um hetta mál.

Vísast kann á, at tað er ikki samsvar millum frágreiðingarnar hjá landsstýrinum um samráðingarnar og tað bræv, sum vit hava fingið frá danska forsetismálaráðharranum um hetta mál. Tað er heldur ikki samsvar millum tað bræv, sum vit hava fingið frá lögmanni, og tað sum hon greiddi frá í Fimmaranum mikudagin í síðstu viku.

Eisini má hesin parturin av avtaluni metast at vera brot á stýrisskipanarlógina gr. 23, har ásett er, at «einki lógaruppskot kann verða endaliga samtykt uttan at hava fingið 3

viðgerður á tingi.

Stutt sagt kann sigast, at við hesi avtalu verður lopið bukk um hesa grein í stýrisskipanini. Tí sjálvt um málið formelt fær 3 viðgerður, kann ikki talast um viðgerður í orðsins rætta tyðningi, tá úrslitið av lógararbeiðnum er givið, áðrenn tað so mikið sum verður lagt fram á ting.

Vit halda at alt bendir á, at umtalaða nevnd verður sett soleiðis at greiða kann faast á, hvat ið veruliga er farið fram í hesum máli. At tað er tørvur á hesum kann ikki vera nakar ivi um.

Vit fara at koma aftur til hetta málið, men hjálgað senda vit ta frágreiðing, sum vit hava sent donskum myndugleikum.

Føroya Fiskimannafelag
Óli Jacobsen

Avtalað spæl í Keypmannahavn?

Trúvirðið hjá lögmanni stendur uppá spæl

Tað tykist at gerast meira og meira greitt, at avtalan í Keypmannahavn um minstulønina hjá fiskimönnum er eitt avtalað spæl millum landsstýrið og donsku stjórnina, og leiklutur in hjá landsstýrinum tykist at gerast meira og meira ivasamur. Í hesum sambandi skal verða víst á fylgjandi:

1. Aftaná 1. februar samráðingarnar greiddi lögmaður mær frá, at í 1. februar avtaluni lá eingin skylda at broyta nakra verandi skipan. Víst varð bert til tær broytingar, sum longu vóru framdar.

Men nú greiðir lögmaður frá, at tað sum nú stendur í avtaluni, í veruleikanum longu varð avtalað 1. februar.

Her er heilt greitt ósamsvar millum tað, sum lögmaður fortaldi tí, og tað sum hon sigur nú. Hetta ósamsvar verður ikki minni av, at Marita Petersen í Fimmaranum í seinastu viku greiddi frá, at landsstýrið longu síðsta vetur arbeiddi við uppskoti um eina skipan, sum samsvaraði við henni, sum er komin í avtalurnar 1. februar og 12. oktober. Hetta undirstrikar eisini metingina um, at landsstýrið hevur havt «on line» samband til Christiansborg í hesum máli.

4. Í «Sosialinum» tann 16. okt. verður Marita Petersen endurgivin fyri at siga um avtaluna við donsku stjórnina, at «tann einasta veruliga treytin er tann, at vit skulu minka um undirskotið á fjárgarðlógini». «Hetta merkir, at Marita Petersen metir tað ikki sum nakra «veruliga treyt» at tryggja í fiskimönnum verður ofrað á henda hátt. Og at lógin um innviðutrygd fiskimanna verður broytt heilt fundamentalt uttan teirri trygd, sum liggur eina stýrisskipanasettari lógtingsviðgerð, sum nú bert skal fara fram uppá kvamsvis.

Alt bendir á, at talan er um avtalað spæl. Donsku «krøvini» eru snøgt sagt bestilt úr landsstýrinum, sum so skuldi nýta danur sum undanförsu fyri síni framhaldandi herferð móti fiskimönnum. Í sama «Sosial» verður sagt, at danur hava ílt av, at fiskimenn í Barentshavinum kunnu koma út fyri at fáa minstuløn á øðrum leiðum. Men hvat vita Nyrup Rasmussen, Mogens Lykke-toft og Marianna Jøved av sær sjálvum um okkara fiskiskip í Barentshavinum og avrokningarnar hjá fiskimönnum? Og her eru vit í teirri einastandandi støðu, at grundgevingarnar hjá dønum í hesum máli, hava teir fingið frá sínum mótparti! Nevniliga føroyska landsstýrinum!

Um hetta var húsallalyndi og undanstökking hevði hetta verið nóg galið. Men hetta er nógv verri. Henda framferð er eitt slíkt «forredari» av einum berandi samfelagsbóli, at tað finst ikki orð fyri tí.

Men tættur ber ikki til at tilla hetta máli í hel. Viðgerðin á fólkatingi skal nokk fáa hesi viðurskifti fram í ljósið. Hetta arbeiðið er longu í gongd!

Óli Jacobsen

Portørtænastan í Sandoyinni

Nú hendi so tað, at landsstýrismaðurin av Tvøroyri væl signaði tað havnamenn gjørdi móti okkara vilja, ið bugva í Sandoyinni.

Hesir tankar runnu mær í huga, nú ein tingmaður úr Suðuroy ummælti frágreiðingina um sjúkrarhúsvirkið, sum er so nógv umrødd í hesum døgum. Vit vóru meira enn 700 sandoyarfólk, sum heittu á landsstýrsmannin í almannu- og heilsumálum um at bera so í bandi, at uppsøgnin av portörtænni varð tikið aftur.

Portörtænnir hevur eftir okkara metan gjørt arbeiðið stítt til fyrimyndar. Hetta hevur eisini verið staðfest av teimum kválifiseraðu her í oynni, sum hava samstarvað við hann. Ja, tað hevur verið sagt, at hann er tann best egnaði til starvið í oynni, og tað hevur eisini verið gjørt greitt frá teimum, ið samstarva hava við hann, at tey vilja hava hann aftur í starvið. Hvi varð so Óskar Óskarsen portörtænnur uppsagdur úr starvinum?

Vit hava ferð eftir ferð spurt, svarðið er ein slatur fyri ein slatur. Enn hava vit ikki fingið nakra haldgóða próvgrund fyri tí. Var tað tí, vit gjørdi eitt skemt um hann í tí tiltákna «Fastalavintsskemtinum» á Sandi? So kunnu tit, sum varða av uppsøgnini, gera tykkum til reiðar at stinga í sekkini, tí at tit eiga 2/3 av næsta skemtinum. Ella er tað misrækt av sjúkrarhúsinum, sum onkur hevur roynt at ført fram? Her kunnu vit sandoyingar siga nakkað annað. Óskar byggið bilskúr til sjúkrarhúsin, eftir kravi um at bilurin skuldi standa inni. Í dag stendur sjúkrarhúsin so langt niðri í fjøruni í Skopun sum tað kann lata seg gera. Eg spjty um tað er eftir ynki frá landsjúkrarhúsinum, sum verja í móti rusti?

Ella var uppsøgnin grundað á, at hann hevði sjúkrarhúsin hjá sær, tá hann var eitt nú í Dali til okkurt tiltak? Hvat tað ikki onkuntíð verði til fyrimunar, at hann hevði bilin hjá sær, hvat hann var? Óskar hevði vakt 24 tímar um samdøgurið. Hverki umsjónarmaðurin fyri landsjúkrarhúsið, landsjúkrarhússtjórni ella landsstýrismaðurin Jóannes Eidesgaard sita á sínari skrivstovu alt døgnið árið runt, og tí kunnu tit ikki krevja tað av øðrum. Óskar gjørdi sína plikt bæði væl og virðiliga

og kanska meira, enn nakar annar hevði tímað. Kjarnan í uppsøgnini er ongantíð komin í ljósmála.

Fyri at minnst aftur á gamlari ættlari, skal stutt nemast við, at ein ferð var ættlari, at «Tróndur» skulu liggja á Gamlurætt um náttina. Tróndur skuldi sostatt røkja sjúkrarflutningin úr Vágum, Nólsoy, Hesti og Sandoy.

Nú var lag á mánni. Sparingar skuldu fara fram á Landsjúkrarhúsinum. Portörtænnir vóru í vanda fyri at verða uppsagdir í Havn. Men tað kundi bjargast við at siga portörtænnir í Sandoy upp, so kundu teir halda fram við sínum arbeiði í Havn.

Men hvat hendir, nú skald segur, vóru skrivaðar og partvis settar í verk? Tróndur fór framvegis at liggja í Skopun á náttartíð. Sagan var skrivað um portörtænnir í Sandoy, men skaldini høvdu einki tilfar eftir, fyri at fáa eina framhaldsøgu um portörtænnir. Tí var bert eitt eftir, tað var at tosa um trygdina. Hvør skuldi verið betri at tosa um trygdina við enn Sandoyar Bjargarfelag? Men knappliga var Bjargarfelagið ikki nóg góð trygd heldur, tí felagið vildi arbeida út frá veruligum trygdarkrøvum. Felagið vildi hava ein fastan starvsmann, sum so síðani hevði møguleika at kalla ábrar á eykavakt. Alt bleiv feiðað av bordinum. Ein merkiligur framferðarháttur hjá byrgdarmonnum norðan fyri Skopunarfjørð.

Óli kunnu gera mistøk, eisini leiðslan á Landsjúkrarhúsinum. Men fyri ikki at eta tað, hon hevði havnað, eydnaðist tað smíðsliga at fáa ábrar at taka yvir. Saa split í saman-haldið í Sandoy og soleiðis at brúka virkileikan hjá okkum menniskjum í hesum annars figgarliga tungu døgum. Men ikki tí, neyvan skal ivi verða um, at teir, ið yvirvið hava, royna at gera stítt besta.

Spurningurin er so, hvat var bryggjað fyri at fáa nýggjar portörtænnir. Tað fáa vit kanska ongantíð at vita.

Framhaldandi stuðla vit til uppsagda portörtænnir og spyrja tí framvegis, hvat liggur aftanfyrir uppsøgnina, er tað tann stóra LYGNIN.

á Sandi 20. 10. 93

Elis Poulsen

PC-Tænastan

 Vit umvæla:
 IBM kompatiblar teldur
 hard og software
 -einaans kontant!
PC-Tænastan
 Spingsvegur 11
 tlf. 17211 - fax 10415

KFUK, Vágur

Møti verður í Meinigheits-húsinum í kvöld kl. 19.30.

Missionshúsið í Skopun

Møti verður leygarkvöldið og sunnukvöldið við Kaj Berg og Sigfred.

